

Środa, 8 czerwca 2011 r.

Postępy w kierunku ustanowienia europejskiego prawa umów dla konsumentów i przedsiębiorstw

P7_TA(2011)0262

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie możliwości politycznych w zakresie postępów w kierunku ustanowienia europejskiego prawa umów dla konsumentów i przedsiębiorstw (2011/2013(INI))

(2012/C 380 E/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie możliwości politycznych w zakresie postępów w kierunku ustanowienia europejskiego prawa umów dla konsumentów i przedsiębiorstw (COM(2010)0348),
- uwzględniając decyzję Komisji 2010/233/UE z dnia 26 kwietnia 2010 r. ustanawiającą grupę ekspertów ds. wspólnych ram odniesienia w dziedzinie europejskiego prawa zobowiązań ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 lipca 2001 r. w sprawie europejskiego prawa umów (COM(2001)0398),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 lutego 2003 r. zatytułowany „Spójniejsze europejskie prawo umów – plan działania” (COM(2003)0068),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 października 2004 r. zatytułowany „Europejskie prawo umów i weryfikacja *acquis*: rozwój” (COM(2004)0651),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 23 września 2005 r. zatytułowane „Pierwsze roczne sprawozdanie o postępach prac dotyczących europejskiego prawa umów i weryfikacji *acquis*” (COM(2005)0456) oraz sprawozdanie Komisji z dnia 25 lipca 2007 r. zatytułowane „Drugie sprawozdanie okresowe w zakresie Wspólnego Systemu Odniesienia” (COM(2007)0447),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 października 2009 r. w sprawie transgranicznego elektronicznego handlu konsumenckiego w UE (COM(2009)0557),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 września 2008 r. w sprawie wspólnego systemu odniesienia w zakresie europejskiego prawa umów ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2007 r. w sprawie europejskiego prawa umów ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 września 2006 r. w sprawie europejskiego prawa umów ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie europejskiego prawa umów i rewizji dorobku prawnego: kierunek ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 26 maja 1989 r. ⁽⁶⁾, 6 maja 1994 r. ⁽⁷⁾, 15 listopada 2001 r. ⁽⁸⁾ i 2 września 2003 r. ⁽⁹⁾ w przedmiotowej sprawie,

⁽¹⁾ Dz.U. L 105 z 27.4.2010, s. 109.

⁽²⁾ Dz.U. C 295 E z 4.12.2009, s. 31.

⁽³⁾ Dz.U. C 323 E z 18.12.2008, s. 364.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, s. 247.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 292 E z 1.12.2006, s. 109.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 158 z 26.6.1989, s. 400.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 205 z 25.7.1994, s. 518.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 140 z 13.6.2002, s. 538.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 76 E z 25.3.2004, s. 95.

Środa, 8 czerwca 2011 r.

- uwzględniając art. 48 Regulaminu,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, jak również Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A7-0164/2011),

- A. mając na uwadze trwającą od wielu lat dyskusję na temat inicjatywy dotyczącej europejskiego prawa umów, której celem jest rozwiązanie problemów związanych z jednolitym rynkiem spowodowanych m.in. rozbieżnościami dotyczącymi organów w dziedzinie prawa umów,

- B. mając na uwadze, że w obliczu konsekwencji światowego kryzysu finansowego zapewnienie spójnego reżimu europejskiego prawa umów, w celu pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego, wydaje się nabierać większego znaczenia niż kiedykolwiek dotąd, a tym samym przyczynia się do realizacji naszych celów sformułowanych w strategii „Europa 2020”,

- C. mając na uwadze, że jednolity rynek pozostaje zdefragmentowany ze względu na liczne czynniki, w tym niewdrożenie istniejącego prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku,

- D. mając na uwadze potrzebę szerszych analiz pozwalających zrozumieć, dlaczego rynek wewnętrzny wciąż jest rozczłonkowany i w jaki sposób najlepiej podejść do tych problemów, w tym również w jaki sposób zadbać o wdrożenie istniejących przepisów,

- E. mając na uwadze, że w wyżej wymienionej zielonej księdze Komisja przedstawiła liczne możliwości związane z instrumentem europejskiego prawa umów, który mógłby pomóc zwiększyć liczbę przedsiębiorstw oraz wzmocnić zaufanie obywateli do jednolitego rynku,

- F. mając na uwadze, że grupa ekspertów powołana do wsparcia Komisji przy opracowywaniu wniosku w sprawie wspólnych ram odniesienia rozpoczęła prace z udziałem okrągłego stołu skupiającego zainteresowane strony,

- G. mając na uwadze, że zróżnicowanie prawa umów na szczeblu krajowym nie jest jedyną przeszkodą dla MŚP i konsumentów w odniesieniu do działalności transgranicznej, ponieważ stają oni wobec innych problemów, takich jak bariery językowe, różne systemy podatkowe, kwestia wiarygodności internetowych przedsiębiorstw handlowych, ograniczony dostęp do łącz szerokopasmowych, umiejętność wykorzystywania technologii cyfrowych, problemy związane z bezpieczeństwem, skład demograficzny populacji poszczególnych państw członkowskich, obawy związane z prywatnością, rozpatrywanie skarg, prawa własności intelektualnej itd.,

- H. mając na uwadze, że według sondażu przeprowadzonego przez Komisję w 2008 r. trzy czwarte detalistów prowadzi wyłącznie sprzedaż krajową, a sprzedaż transgraniczna odbywa się często tylko w kilku państwach członkowskich ⁽¹⁾,

- I. mając na uwadze, że konieczne jest dokonanie rozróżnienia między konwencjonalnymi transakcjami transgranicznymi oraz handlem elektronicznym, gdzie pojawiają się specyficzne problemy, a koszty transakcyjne są inne; mając na uwadze, że do celów przyszłych ocen wpływu niezbędne jest też staranne i dokładne zdefiniowanie, w jaki sposób powstają koszty transakcyjne,

- J. mając na uwadze, że jest jasne, iż, jak stwierdzono, stosowanie obcego prawa (konsumenckiego) do transakcji transgranicznych na mocy rozporządzenia „Rzym I” ⁽²⁾ powoduje dla przedsiębiorstw, szczególnie dla MŚP, znaczne koszty transakcyjne, których wysokość w samej Wielkiej Brytanii szacuje się na 15 000 EUR na przedsiębiorstwo i na państwo członkowskie ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Eurobarometr 224, 2008, s. 4.

⁽²⁾ Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6.

⁽³⁾ Brytyjska Federacja Małych Przedsiębiorstw, stanowisko w sprawie rozporządzenia „Rzym I” (2007).

Środa, 8 czerwca 2011 r.

- K. mając na uwadze, że należy uzyskać więcej informacji dotyczących kosztów transakcyjnych wynikających ze stosowania art. 6 ust. 2 i art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia „Rzym I”, pamiętając, że rozporządzenie to stosuje się dopiero od grudnia 2009 r.,
- L. mając na uwadze, że takie koszty transakcyjne postrzegane są jako jedna z istotnych przeszkód w handlu transgranicznym, co potwierdziło w wywiadach przeprowadzonych w 2011 r. 50 % europejskich detalistów już prowadzących handel transgraniczny, którzy stwierdzili, że harmonizacja prawa obowiązującego w odniesieniu do transakcji transgranicznych w UE zwiększyłaby prowadzoną przez nich sprzedaż transgraniczną, podczas gdy 41 % stwierdziło, że prowadzona przez nich sprzedaż nie zwiększyłaby się; mając na uwadze, że dla porównania spośród detalistów nieprowadzących sprzedaży transgranicznej 60 % stwierdziło, że prowadzona przez nich sprzedaż transgraniczna nie zwiększyłaby się w bardziej zharmonizowanym środowisku regulacyjnym, zaś 25 % stwierdziło, że sprzedaż ta zwiększyłaby się ⁽¹⁾,
- M. mając na uwadze, że niektóre z najbardziej oczywistych przeszkód napotykanych przez konsumentów i MSP w związku z jednolitym rynkiem to złożoność stosunków umownych, niesprawiedliwe warunki umów, niewłaściwe i niedostateczne informowanie oraz nieskuteczne i czasochłonne procedury,
- N. mając na uwadze, że to, iż inicjatywa UE będzie musiała stanowić odpowiedź na rzeczywiste potrzeby i obawy zarówno przedsiębiorstw, jak i konsumentów, ma nadrzędne znaczenie; mając na uwadze, że obawy te obejmują też problemy prawne/językowe (zapewnienie małym przedsiębiorstwom standardowych warunków we wszystkich językach UE) oraz trudności przy transgranicznym wykonywaniu umów (stworzenie środków unijnych w dziedzinie prawa proceduralnego),
- O. mając na uwadze, że w badaniu Komisji uznano, iż utrzymuje się fragmentacja rynku internetowego: badanie wykazało, że 61 % ze złożonych testowo 10 964 zamówień transgranicznych nie zostało zrealizowanych oraz że zakupy transgraniczne zwiększają prawdopodobieństwo znalezienia tańszej oferty ⁽²⁾ oraz znalezienia produktów niedostępnych przez Internet w danym kraju ⁽³⁾, mając też na uwadze, że 61 % wydaje się bardzo wysokim odsetkiem, uzasadniającym dalsze badania, weryfikację i ocenę,
- P. mając na uwadze, że stopniowa harmonizacja nie doprowadzi do skutecznego usunięcia przeszkód na rynku wewnętrznym wynikających ze zróżnicowania krajowego prawa umów; wszelkie środki w tym obszarze muszą bazować na wyraźnych dowodach, że inicjatywa taka wprowadzałaby rzeczywistą różnicę, której nie można osiągnąć w oparciu o mniej inwazyjne posunięcia,
- Q. mając na uwadze, że korzyści ze wspólnego europejskiego prawa umów odnieśliby zwłaszcza konsumenci oraz że przyczyniłoby się ono w szczególności do upowszechnienia ponadgranicznego handlu na rynku wewnętrznym, jak również do zwiększenia jego dostępności,
- R. mając na uwadze, że negocjacje w sprawie dyrektywy dotyczącej praw konsumentów ⁽⁴⁾ uwidoczniły trudności związane z harmonizacją prawa konsumentów stosowanego w umowach bez podważania sensu wspólnego zaangażowania na rzecz wysokich standardów ochrony konsumentów w Europie, a także wynikające stąd ograniczenia dla tego procesu,
- S. mając na uwadze, że wszelkie działania w dziedzinie europejskiego prawa umów muszą uwzględniać obowiązujące przepisy krajowe i być zgodne ze spodziewaną dyrektywą w sprawie praw konsumentów, która będzie miała znaczący wpływ na treść oraz poziom harmonizacji ewentualnego przyszłego instrumentu w dziedzinie europejskiego prawa umów; mając na uwadze, że w następnych miesiącach niezbędne byłoby ciągłe i uważne monitorowanie jej wdrażania, tak aby zdefiniować zakres opcjonalnego instrumentu,

⁽¹⁾ Flash Eurobarometr 300, 2011 http://ec.europa.eu/consumers/strategy/docs/retailers_eurobarometer_2011_en.pdf

⁽²⁾ COM(2009)0557, s. 3.

⁽³⁾ Ibid., s. 5.

⁽⁴⁾ COM(2008)0614.

Środa, 8 czerwca 2011 r.

- T. mając na uwadze, że jakkolwiek efekt końcowy w zakresie europejskiego prawa umów musi być realistyczny, wykonalny, proporcjonalny i dobrze przemyślany, zanim w razie konieczności zostanie zmieniony i formalnie przyjęty przez współprawodawców europejskich,
1. popiera działania na rzecz usuwania różnorodnych barier, które napotykać osoby pragnące zawierać transakcje transgraniczne na rynku wewnętrznym, i uważa, że projekt europejskiego prawa umów, wraz z innymi środkami, jest przydatny do wykorzystania pełnego potencjału rynku wewnętrznego i niesie ze sobą istotne korzyści dotyczące gospodarki i zatrudnienia;
 2. z zadowoleniem przyjmuje otwartą debatę na temat zielonej księgi i pragnie, aby właściwe służby Komisji dogłębnie przeanalizowały wynik tych konsultacji;
 3. podkreśla gospodarcze znaczenie MŚP oraz przedsiębiorstw rzemieślniczych w gospodarce europejskiej; w związku z tym podkreśla potrzebę zadbania o to, by promowana w programie Small Business Act zasada „najpierw myśl na małą skalę” była właściwie stosowana i uwzględniana jako priorytet w debacie nad europejskimi inicjatywami w zakresie prawa umów;

Charakter prawny instrumentu europejskiego prawa umów

4. przyjmuje z zadowoleniem niedawne upublicznienie rezultatów przeprowadzonego przez grupę ekspertów studium wykonalności na temat europejskiego prawa umów oraz zobowiązanie Komisji do kontynuowania konsultacji dotyczących zakresu oraz treści opcjonalnego instrumentu a także w tym duchu nalega, by Komisja kontynuowała – jako część procesu podejmowania przez nią decyzji – prawdziwie otwartą i przejrzystą dyskusję ze wszystkimi zainteresowanymi stronami na temat sposobu, w jaki to studium wykonalności powinno zostać wykorzystane;
5. uznaje potrzebę dalszych postępów w dziedzinie prawa umów i opowiada się w porównaniu z innymi wariantami, za wariantem 4 dotyczącym utworzenia opcjonalnego instrumentu w drodze rozporządzenia; po sporządzeniu oceny wpływu i określeniu podstawy prawnej; uważa, że uzupełnieniem takiego instrumentu mógłby być zestaw narzędzi zatwierdzony w drodze porozumienia międzyinstytucjonalnego; wzywa do opracowania „europejskich wzorów umów standardowych”, przetłumaczonych na wszystkie języki UE, powiązanych z systemem alternatywnych metod rozwiązywania sporów dostępnym w Internecie, które stanowiłyby korzyść jako efektywne kosztowo i prostsze rozwiązanie zarówno dla stron umowy, jak i dla Komisji;
6. uważa, że niezbędną jasność i pewność prawa można zapewnić tylko przy wykorzystaniu prawnej formy rozporządzenia;
7. podkreśla, że rozporządzenie ustanawiające opcjonalny instrument europejskiego prawa umów poprawiłoby funkcjonowanie rynku wewnętrznego ze względu na bezpośredni skutek z korzyścią dla przedsiębiorstw (redukcja kosztów w wyniku usunięcia konieczności obchodzenia norm kolizyjnych), konsumentów (pewność prawa, zaufanie, wysoki poziom ochrony konsumentów) oraz dla systemów sądowych państw członkowskich (brak konieczności analizowania ustaw zagranicznych);
8. z zadowoleniem przyjmuje to, że wybrany wariant w odpowiedni sposób uwzględnia zasadę pomocniczości i pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień legislacyjnych państw członkowskich w dziedzinie prawa umów i prawa cywilnego;
9. wyraża przekonanie, że zastosowanie zestawu narzędzi w praktyce mogłoby przebiegać stopniowo, na początku jako narzędzie Komisji, a po uzgodnieniach międzyinstytucjonalnych podlegać przekształceniu w unijne narzędzie ustawodawcze; zwraca uwagę, że zestaw narzędzi zapewniłby niezbędny kontekst prawny i podstawę działania opcjonalnego instrumentu i standardowych warunków umownych oraz że powinien on bazować na ocenie obowiązkowych krajowych zasad w dziedzinie ochrony konsumentów w ramach istniejącego dorobku prawnego dotyczącego konsumentów, lecz także poza tymi ramami;

Środa, 8 czerwca 2011 r.

10. uważa, że dzięki uzupełnieniu opcjonalnego instrumentu zestawem narzędzi dostępne będą bardziej przejrzyste informacje na temat tego instrumentu UE, co pomoże zainteresowanym stronom zawierającym umowy na bazie tego systemu lepiej rozumieć swoje prawa oraz dokonywać wyboru w oparciu o znajomość stanu rzeczy oraz sprawi, że ramy prawne staną się bardziej zrozumiałe i niezbyt obciążające;

11. uważa, że wszystkie strony, czy to w przypadku transakcji między przedsiębiorstwami, czy też między przedsiębiorstwami a konsumentami, powinny móc swobodnie podejmować decyzję o wybraniu bądź nie opcjonalnego instrumentu jako alternatywy dla prawa krajowego lub międzynarodowego (opt-in), i dlatego wzywa Komisję do wyjaśnienia planowanego związku opcjonalnego instrumentu z rozporządzeniem „Rzym I” oraz z konwencjami międzynarodowymi, w tym z Konwencją Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów (CISG); uważa jednak, że należy zwrócić dalszą uwagę na dopilnowanie, aby opcjonalny instrument oferował ochronę konsumentom i małym przedsiębiorstwom jako słabszym partnerom handlowym i aby unikano błędów przy wyborze prawa właściwego; zwraca się zatem do Komisji o uzupełnienie opcjonalnego instrumentu dodatkowymi informacjami, które wyjaśnią w jasnym, precyzyjnym i zrozumiałym języku prawa konsumentów oraz to, że nie są one przedmiotem kompromisu, tak aby konsumenci mieli zaufanie do opcjonalnego instrumentu i byli w stanie świadomie zdecydować, czy pragną zawrzeć umowę na tej alternatywnej podstawie;

12. uważa, że opcjonalny instrument wytworzyłby europejską wartość dodaną, zwłaszcza poprzez zagwarantowanie pewności prawnej dzięki jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości, ze względu na potencjał pokonania zarazem barier prawnych, jak i językowych, gdyż instrument ten byłby naturalnie dostępny we wszystkich językach UE; podkreśla, że aby zapewnić lepsze zrozumienie sposobu funkcjonowania instytucji europejskich, obywatele europejscy powinni mieć możliwość uzyskania wszystkich rodzajów informacji na temat opcjonalnego instrumentu, przetłumaczonych przy pomocy dostępnych i łatwych w użyciu internetowych narzędzi tłumaczeniowych, tak aby mogli oni przeczytać pożądaną informację we własnym języku;

13. zauważa, że z elastycznego i dobrowolnego charakteru instrumentu fakultatywnego (opt-in) wynikają ewentualne korzyści praktyczne; jednakże wzywa Komisję do wyjaśnienia zalet takiego instrumentu zarówno dla konsumentów, jak i dla przedsiębiorstw oraz do sprecyzowania, która z umawiających się stron będzie dokonywała wyboru między opcjonalnym instrumentem a zazwyczaj stosowanym prawem umów, a także tego, w jaki sposób Komisja zamierza obniżyć koszty transakcyjne; wzywa Komisję do uwzględnienia we wniosku dotyczącym opcjonalnego instrumentu mechanizmu umożliwiającego regularne monitorowanie i przegląd, przy ścisłym udziale wszystkich zainteresowanych stron, tak aby zapewnić zgodność opcjonalnego instrumentu z istniejącym dorobkiem prawnym w dziedzinie prawa umów, szczególnie rozporządzeniem „Rzym I”, potrzebami rynkowymi, a także z rozwojem w dziedzinie prawa i gospodarki;

Zakres stosowania instrumentu

14. uważa, że należy uwzględnić zarówno umowy zawierane między przedsiębiorstwami, jak i umowy konsumenckie; podkreśla konieczność zapewnienia w oparciu o opcjonalny instrument bardzo wysokiego poziomu ochrony konsumenta, tak aby zrekompensować konsumentom ochronę, którą byliby normalnie objęci na mocy prawa krajowego; zwraca się o dalsze wyjaśnienia, jak można tego dokonać; uważa zatem, że poziom ochrony konsumentów powinien być wyższy niż ochrona minimalna zapewniana na mocy dorobku prawnego dotyczącego konsumentów oraz że powinien on obejmować obowiązujące przepisy krajowe, ponieważ należy znaleźć satysfakcjonujące rozwiązania problemów dotyczących międzynarodowego prawa prywatnego; uważa, że wysoki poziom ochrony konsumentów leży też w interesie przedsiębiorstw, ponieważ będą one mogły czerpać korzyści z opcjonalnego instrumentu tylko wówczas, gdy konsumenci ze wszystkich państw członkowskich uzyskają pewność, że wybór tego instrumentu nie pozbawi ich ochrony;

15. zaznacza, że jeżeli jednolite europejskie prawo umów ma cieszyć się uzasadnieniem politycznym i wsparciem, płynące z niego korzyści należy przedstawiać obywatelom w pozytywny sposób;

16. stwierdza, że należy dążyć do zróżnicowania prawa umów w zależności od tego, czy dotyczy ono zobowiązań podejmowanych przez przedsiębiorstwa (B2B), czy też umów zawieranych między przedsiębiorstwami a konsumentami (B2C), a to z szacunku do wspólnych tradycji krajowych systemów prawnych oraz z uwagi na ochronę słabszych partnerów umowy, czyli konsumentów;

Środa, 8 czerwca 2011 r.

17. zwraca uwagę, że zasadnicze elementy prawa konsumentów stosowanego w umowach znajdują się już w różnych europejskich przepisach oraz że istotne części europejskiego dorobku prawnego w dziedzinie ochrony konsumentów zostaną prawdopodobnie ujęte w dyrektywie o prawach konsumenckich; zwraca uwagę, że wskazana powyżej dyrektywa stanowiłaby jednolity akt prawny łatwo rozpoznawalny przez konsumenta i przedsiębiorców; w związku z tym podkreśla, że należy wstrzymać się z podjęciem ostatecznej decyzji do czasu zakończenia negocjacji w sprawie dyrektywy o prawach konsumenta;

18. biorąc pod uwagę szczególny charakter różnych umów, zwłaszcza umów B2C i B2B, najważniejsze krajowe i międzynarodowe zasady prawa umów, a także podstawową zasadę wysokiego poziomu ochrony konsumentów, wyraża ponadto przekonanie, że w umowach między przedsiębiorcami (B2B) należy utrzymać stosowane w danym sektorze praktyki oraz zasadę swobody zawierania umów;

19. jest zdania, że opcjonalne wspólne europejskie prawo umów mogłoby poprawić skuteczność rynku wewnętrznego, nie naruszając jednak krajowych systemów prawa umownego w państwach członkowskich;

20. uważa, że opcjonalny instrument powinien być fakultatywnie dostępny w sytuacjach transgranicznych w pierwszej instancji i że potrzebne są gwarancje, iż państwa członkowskie będą mogły zapobiegać wszelkim nadużyciom opcjonalnego instrumentu w sytuacjach, które nie są rzeczywiście transgraniczne; uważa ponadto, że skutki wynikające dla krajowych organów w dziedzinie prawa umów z przyjęcia przez państwo instrumentu fakultatywnego zasługują na szczegółową analizę;

21. przyznaje, że umowy o usługi handlu elektronicznego i umowy sprzedaży na odległość mają znaczny udział w zawieranych transakcjach transgranicznych; uważa, że chociaż opcjonalny instrument nie powinien ograniczać się do transakcji tego rodzaju, korzystne mogłoby być wprowadzenie innych ograniczeń przy stosowaniu opcjonalnego instrumentu w pierwszej instancji i do czasu zgromadzenia wystarczających doświadczeń z jego stosowania;

22. podkreśla szczególne znaczenie, jakie ma ułatwienie handlu elektronicznego w UE, który jest słabo rozwinięty, oraz uważa, że należy ocenić, czy różnice w krajowych systemach prawa umów mogą stanowić przeszkodę dla rozwoju tego sektora, który przedsiębiorstwa i konsumenci słusznie uważają za potencjalny bodziec do wzrostu w przyszłości;

23. uważa, że zakres zestawu narzędzi może być dość szeroki, podczas gdy opcjonalny instrument powinien ograniczać się do kwestii kluczowych dla prawa umów; uważa, że zestaw narzędzi powinien być spójny z opcjonalnym instrumentem i uwzględniać wśród narzędzi koncepcje wywodzące się z szeregu różnych tradycji prawnych w UE, w tym zasady wynikające między innymi z akademickiego projektu wspólnych ram odniesienia ⁽¹⁾ oraz „Principes contractuels communs” i „Terminologie contractuelle commune” ⁽²⁾, oraz że zawarte w nim zalecenia dotyczące konsumenckiego prawa umów powinny bazować na naprawę wysokim poziomie ochrony;

24. wzywa Komisję i grupę ekspertów do wyjaśnienia, co oznaczają „podstawowe zagadnienia prawa umów”;

25. widzi korzyści wynikające z włączenia do opcjonalnego instrumentu szczegółowych przepisów dla najczęściej spotykanych rodzajów umów, szczególnie umów sprzedaży towarów i umów o świadczenie usług; ponawia wezwanie do włączenia umów ubezpieczenia w zakres instrumentu opcjonalnego, w przekonaniu, że taki instrument byłby szczególnie przydatny w przypadku umów ubezpieczenia na niewielką skalę; podkreśla, że w dziedzinie przepisów dotyczących umów ubezpieczeniowych przeprowadzono już prace przygotowawcze związane z zasadami europejskiego prawa umów ubezpieczeniowych, które powinny zostać włączone do europejskiego prawa umów, przy czym należy dokonać ich przeglądu i bardziej je dopracować; wzywa jednak do ostrożności w odniesieniu do włączania usług finansowych do jakichkolwiek proponowanych na obecnym etapie instrumentów europejskiego prawa umów i wzywa Komisję do utworzenia w ramach służby specjalnego wewnętrznego zespołu ekspertów na potrzeby

⁽¹⁾ Von Bar, Clive, Schulte-Nölke i in. (red.), *Zasady, definicje i wzorcowe uregulowania europejskiego prawa umów – projekt wspólnych ram odniesienia*, 2008 r.

⁽²⁾ B. Fauvarque-Cosson, B., Mazeaud, D. (pod redakcją), *zbiór „Droit privé comparé et européen”, tom 6 i 7*, 2008 r.

Środa, 8 czerwca 2011 r.

wszelkich przyszłych prac przygotowawczych w zakresie usług finansowych i zapewnienia, że w przyszłym instrumencie uwzględnione będą ewentualne cechy szczególne sektora usług finansowych i wszelkie związane z tym inicjatywy prowadzone przez inne części Komisji, a także do włączenia Parlamentu Europejskiego we wczesnym stadium;

26. zauważa, że poruszono pewne konkretne kwestie, które mogą być korzystne w związku z instrumentem opcjonalnym, takie jak prawa cyfrowe i korzyści wynikające z prawa własności; uważa jednak, że może istnieć potrzeba wyłączenia niektórych rodzajów kompleksowych umów prawa publicznego; wzywa grupę ekspertów do zbadania możliwości włączenia umów w dziedzinie praw autorskich, tak aby poprawić położenie autorów, którzy często są słabszą stroną w stosunkach umownych;

27. uważa, że opcjonalny instrument powinien być spójny z istniejącym dorobkiem prawnym w dziedzinie prawa umów;

28. przypomina, że wciąż trzeba rozwiązać wiele problemów w zakresie europejskiego prawa umów; wzywa Komisję do uwzględnienia prawa precedensowego, konwencji międzynarodowych w sprawie sprzedaży towarów, takich jak konwencja ONZ o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, oraz wpływu dyrektywy o prawach konsumenta; podkreśla znaczenie harmonizacji prawa umów w UE, a jednocześnie wzięcia pod uwagę odnośnych przepisów krajowych gwarantujących wysoki poziom ochrony stronom umów między przedsiębiorstwami a konsumentami (B2C);

Stosowanie instrumentu europejskiego prawa umów w praktyce

29. uważa, że konsumentom i MŚP należy zagwarantować rzeczywiste korzyści z opcjonalnego instrumentu i że powinien on zostać sporządzony w prosty, jasny i zrównoważony sposób umożliwiający atrakcyjne wykorzystywanie instrumentu przez wszystkie strony;

30. uważa, że chociaż na skutek przyjęcia opcjonalnego instrumentu przepisy będą wyrażone w jednym akcie prawnym, to w dalszym ciągu niezbędne będzie dążenie do zapewnienia standardowych warunków umownych ujętych w prosty i zrozumiały sposób, udostępnienia gotowych rozwiązań dla przedsiębiorstw, a przede wszystkim dla MŚP, wraz z systemem zatwierdzania w dowolnej formie, który zapewni zaufanie konsumentów; zauważa, że standardowe warunki umowne bazujące na opcjonalnym instrumencie stwarzałyby większą pewność prawa niż ogólnounijne warunki bazujące na prawie krajowym, które zwiększałyby możliwość stosowania odmiennych interpretacji krajowych;

31. przypomina, że dalsze prace nad szybkimi i efektywnymi kosztowo transgranicznymi alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów mają nadal priorytetowy charakter, szczególnie dla MŚP oraz dla konsumentów, jednak podkreśla, że korzystanie z jednego aktu prawnego w postaci opcjonalnego instrumentu będzie stanowić dalsze ułatwienie dla alternatywnych metod rozstrzygania sporów; wzywa Komisję do rozważenia synergii przy przedstawianiu wniosku; zauważa, że grupa robocza UNCITRAL ds. rozstrzygania sporów internetowych również wykazała zainteresowanie opcjonalnym instrumentem jako środkiem upraszczającym alternatywne metody rozwiązywania sporów⁽¹⁾, i dlatego zaleca, by Komisja śledziła wydatki w innych organach międzynarodowych;

32. sugeruje, że bezpośrednie powiązanie opcjonalnego instrumentu z europejskim nakazem zapłaty oraz z europejskim postępowaniem w sprawie drobnych roszczeń mogłoby ułatwić wprowadzanie usprawnień w zakresie funkcjonowania i skuteczności transgranicznych systemów dochodzenia roszczeń; uważa, że należy stworzyć list elektroniczny poprzedzający działania, tak aby pomóc przedsiębiorstwom w ochronieniu ich praw, szczególnie w dziedzinie własności intelektualnej oraz europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń;

⁽¹⁾ Komisja ONZ do spraw międzynarodowego prawa handlowego, sprawozdanie grupy roboczej III (rozstrzyganie sporów internetowych) z prac w trakcie 22. sesji (Wiedeń, 13-17 grudnia 2010 r.), s. 8, 10.

Środa, 8 czerwca 2011 r.

33. zwraca uwagę, że w odczuciu konsumentów rzadko mają oni wpływ na warunki umowne, a raczej stają w obliczu konieczności zaakceptowania całości umowy bądź jej odrzucenia; wyraża zdecydowane przekonanie, że uzupełnienie opcjonalnego instrumentu o zestaw narzędzi i zbiór standardowych warunków, przełożonych na wszystkie języki, zachęci do wejścia na rynek nowe podmioty w całej Unii Europejskiej, co zwiększy tym samym konkurencję i poszerzy wybór dla konsumentów;

34. podkreśla, że choć ostatecznym sprawdzianem dla każdego przyjętego instrumentu jest sam rynek wewnętrzny, należy wcześniej ustalić, czy inicjatywa taka stanowi wartość dodaną dla konsumentów i nie skomplikuje transakcji ponadgranicznych zarówno po stronie konsumentów, jak i przedsiębiorstw; podkreśla konieczność oddania do dyspozycji wszystkich potencjalnych zainteresowanych (w tym również sądów krajowych) treści postanowień dotyczących udostępniania odpowiednich informacji na temat jego istnienia i sposobu funkcjonowania;

35. zauważa, że w kontekście celu europejskiego prawa umów nie wolno zapominać o znaczeniu sposobu funkcjonowania europejskiego wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych;

36. wzywa Komisję do przeprowadzenia we współpracy z państwami członkowskimi badań i kontroli jakościowych, aby ustalić, czy narzędzia proponowane w ramach europejskiego prawa umów są przyjazne dla stosujących je podmiotów, uwzględniają wszelkie obawy konsumentów, są źródłem wartości dodanej dla konsumentów i przedsiębiorców, wzmacniają jednolity rynek i ułatwiają transgraniczną działalność handlową;

Zaangażowanie zainteresowanych stron, ocena wpływu

37. podkreśla, że zaangażowanie zainteresowanych stron z całej Unii i reprezentujących różne sektory działalności, w tym sektor prawny, ma ogromne znaczenie, i wzywa Komisję do przeprowadzenia szeroko zakrojonych i przejrzystych konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami przed podjęciem decyzji w oparciu o wyniki prac grupy ekspertów;

38. wysoko ocenia obecne zróżnicowanie pod względem geograficznym i sektorowym zarówno grupy ekspertów, jak i zainteresowanych stron; uważa, że udział zainteresowanych stron wzrośnie jeszcze po zakończeniu fazy konsultacji, jeżeli nastąpi przejście do samej procedury ustawodawczej, która musiałaby przebiegać w sposób jak najbardziej partycypacyjny i przejrzysty;

39. przypomina, zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa, konieczność przeprowadzenia wszechstronnej i szerokiej oceny wpływu, z uwzględnieniem analizy różnych możliwości politycznych, w tym zaniechania działań przez Unię i skoncentrowania się na kwestiach praktycznych, takich jak potencjalne skutki dla MŚP i konsumentów, możliwe skutki dla nieuczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym i sprecyzowanie wpływu każdego z tych rozwiązań tak na dorobek prawny Wspólnoty, jak na krajowe systemy prawne;

40. uważa, że chociaż do czasu zakończenia takiej oceny wpływu harmonizacja praktyk związanych z prawem umów na poziomie UE mogłaby być skutecznym środkiem w celu zapewnienia konwergencji i bardziej wyrównanych warunków konkurencji, to jednak – w obliczu wyzwań wiążących się z harmonizacją krajowych systemów prawnych nie tylko państw członkowskich, lecz również regionów posiadających uprawnienia ustawodawcze w tym zakresie – opcjonalny instrument mógłby stanowić bardziej realne rozwiązanie, o ile zostanie zapewnione, że będą się z nim wiązać dodatkowe korzyści zarówno dla konsumentów, jak i przedsiębiorstw;

41. nalega, aby w ramach zwykłej procedury ustawodawczej Parlament został objęty pełną konsultacją i uczestnictwem w odniesieniu do jakiegokolwiek przyszłego opcjonalnego instrumentu przedkładanego przez Komisję Europejską oraz aby każdy proponowany opcjonalny instrument był przedmiotem kontroli i zmian w ramach tej procedury;

*

* *

42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.